

Møtebok

styremøte to. 22.3. i tiden 19.00-22.00 på fjellstyrekontoret.

Tilstede: Vebj. Håvardrud, Oluf Fønnebø, Tor-Olav Røisgaard, Thov G. Wetterhus, Knut Heiberg, Anders Eriksrud og Kjell Kristiansen.

Andre: Hans-Jørgen Jahren.

Behandlede saker:

Sak 5/18: Treningsfelt for fuglehund. Utsatt sak.

Sak 16/18: Forbudssone for stangfiske. Ny behandling.

Sak 17/18: Villreinkvoten 2018.

I tillegg var «hyttekomiteen» samlet til møte ang. dugnadsarbeidet. Vi hadde sendt ut forespørsel til alle jegerne vi hadde e-postadressen til. 12 har svart positivt.

Etter en gjennomgang av hver enkelt hytte, ble det satt opp en del oppgaver. Sekretæren får i oppdrag å gi tilbakemelding.

Vi bekrefter med våre underskrifter at møtebokas blader er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet:

Vebjørn Håvardrud /s/

Oluf Fønnebø /s/

Kjell Kristiansen /s/

Thov G. Wetterhus /s/

Anders Eriksrud /s/

Knut Heiberg /s/

Tor-Olav Røisgaard /s/

Hans-Jørgen Jahren /s/

Sekretær

Ang. sak 5/18: Treningsfelt.

Det foreligger notat fra årsmøtet i Lågliberget Beitelag. Notatet ble utlevert på møtet. De ønsker primært at det ikke blir treningsfelt, men sekundært kan de godta et felt som et prøveprosjekt for ett år. De ønsker i tilfelle å «delta i prosessen med utarbeiding av regelverk, samt at tiltaket i første omgang gjøres gjeldende som ett års prøveprosjekt med etterfølgende evaluering.»

Enst. Vedtak:

**Øvre Numedal fjellstyre gjennomfører et prøveprosjekt for ett år med treningsfelt for fuglehund på Skaupsjøtungga og Vesletungga.
Lågliberget Beitelag tas med i forberedelsene.**

Sak 16/18: Forbudssone for stangfiske. Ny behandling.

Fakta til saken:

Øvre Numedal fjellstyre gjorde i styremøte 21.2.18. følgende vedtak:

Øvre Numedal fjellstyre forbyr stangfiske fra utløpsoset av Bjornesfjorden til innløpsoset av Geitvatnet i Geitvassdalen i tiden 20.8.-30.9.

Vedtaket hadde følgende begrunnelse:

I forbindelse med arbeidet med evaluering og eventuelt etablering av ny fredningszone for villrein, har det fremkommet at stangfiskere i Geitvassdalen kan være et hinder for reinens trekkveier.

Det er særlig fra utløpsoset av Bjornesfjorden til innløpsoset til Geitvatnet at reinen har etablerte trekkveier. Her er det også utstrakt stangfiske. Og etablering av teltplasser.

Vi har tidligere oppfordret fiskerne om å ta hensyn når de oppdager villrein i området. Vårt inntrykk er at flere har tatt hensyn, men det er også observert at enkeltfiskere har vært forstyrrende for reinens trekk nord- eller sørover.

På bakgrunn av dette ønsker Øvre Numedal fjellstyre å etablere en forbudssone for stangfiske i tiden 20.8.-30.9. hvert år. Det er ønskelig at Buskerud Landbrukseiendom også etablerer et tilsvarende forbud på sin side av Numedalslågen.

Følgende forutsetning lå til grunn for vedtaket:

Det rettes en henvendelse til styret i Buskerud Landbruksselskap for etablering av en tilsvarende som på deres side av Numedalslågen.

Forts. neste side

Sak 16/18 – fortsatt.

Vedtaket skapte mange reaksjoner og det har kommet klage både fra Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) og fra privat initiativ v/Øystein Nord, Oslo. Begge innenfor fristen på 3 uker fra kunngjøringstidspunktet på vår hjemmeside.

Klagerne påstår at fjellstyret ikke har hjemmel til å fatte et slikt vedtak. Fra NJFF fremholdes det:

1. § 30 i fjelloven gir kun hjemmel til å regulere fisket utfra hensynet til fiskeressursen. Ikke viltressurser.
2. Vedtak om fredningssoner krever departementets godkjenning. Det henvises til § 30 tredje ledd.
3. Det stilles spørsmål om det er hjemmel til å regulere utøvelse av fiske ut fra hensynet til utøvelse av jakt.

De mener at vedtaket er inngripende som ensidig rammer en brukergruppe. NJFF oppfatter at Øvre Numedal fjellstyre er opptatt av hensynet til villreinen.

Klager Øystein Nord stiller spørsmål omkring stangfiskeres forstyrrelse av reinenes trekk er tilstrekkelig belagt. Han mener også at stangfiskere utsettes for en urimelig begrensning i utøvelsen av deres aktivitet sammenlignet med andre brukergrupper. Han reiser tvil om fjelloven hjemler et slikt vedtak.

Fjellstyrets vurdering:

Styret kan ikke se at det har kommet til nye momenter og gjorde slikt enstemmig vedtak:

Klagen tas ikke tilfølge. Vedtaket i møtet 21.2.18. står fast.

Vedtaket oversendes Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Kommentar til klagen og begrunnelse for opprettholdelse av vedtaket:

I henhold til fjellova § 30 første ledd første punktum, kan fjellstyret sette i verk innskrenkinger «*med omsyn til fiske og reiskapsbruk som det finn naudsynleg.*» Ordlyden i bestemmelsen sier dermed at det er adgang til innskrenking av både fiske og redskapsbruk, og et vidt spekter av innskrenkende tiltak kan være aktuelle. Vilkaaret er at innskrenkingen er nødvendig. Nødvendighetsvilkaaret er *ikke* knyttet til et bestemt formål ifølge ordlyden, ettersom det *ikke* står i lovtaksten at det må være nødvendig av hensyn fiskeressursen. Fjellstyret har derfor funnet at loven ikke er til hinder for å iverksette innskrenkinger også når dette er nødvendig av *andre hensyn*.

Forts. neste side.

Sak 16/18 – fortsatt.

Fjellstyret viser videre til at § 30 må tolkes og praktiseres i henhold til de mer overordnede hensyn fjellstyret skal ivareta i statsallmenningene, jf. fjellova § 3 annet ledd annet punktum. Som det fremgår av denne bestemmelsen, skal fjellstyret i sin administrasjon av bruk og utnyttelse av rettighetene i statsallmenningene også «arbeide for å sikre at allmenningen vert brukt på ein måte som fremjar næringslivet i bygda og tek vare på naturvern- og friluftssinteressene.» Fjellstyrene må derfor balansere ulike hensyn mot hverandre, i villreinens områder vil dette kunne innebære behov for å redusere ferdselen i visse perioder for å ivareta naturverninteressene.

Begge klagerne mener altså at fiskerne ikke kan stilles til ansvar for forstyrrelse i villreinens trekk. Fjellstyret mener det er en kjensgjerning at menneskelig ferdsel i området bidrar til å forstyrre villreinens frie trekkveier. Dokumentasjon på dette har vi fått fra flere hold.

I et notat av 12.3.18. sies det fra Norsk Villreinsenter Sør (NVS):

«Generelt er NVS positive til at ulike ledd av forvaltninga av villrein og villreinområde i Noreg, søker å prøve ut tiltak som kan auke reinens vandringsmoglegheiter i fjellet til alle tider av året.» Videre: «Andre døme i andre villreinområde, men med same bakgrunn, dreiar seg om testing av stenging av anleggsveggar og turstiar i villreinområdet, flytting av hytter m.m.»

NVS oppsummerer «ser NVS det som særst positivt for villreinen at ulike ledd av bestands- og arealforvaltninga i norske villreinområde, søker å prøve ut ulike tiltak med bruk av før- og etterundersøkingar.»

Norsk Institutt for Naturforvaltning v/Vegard Gundersen uttaler i e-post av 16.3.18.:

«vi har eksempler andre steder der vassdrag i seg selv utgjør en ganske stor barriere for rein og der ferdsel ytterligere vanskeliggjør en passering.»

Fjellstyret er derfor ikke enig med klagerne i at det mangler belegg for at også fiskere er til hinder for villreintrekket ved Lågaros og Skjerhøl.

Det bemerkes at jegerne i mange år også har måttet finne seg i store innskrenkninger av hensyn til villreintrekket. Blant annet:

- A. Forbudssoner for telting.
Alle sentrale trekkveier langs slepa Solheimstulen-Vegarhovd/Lågaros er stengt for telting. Se forskrift av juli 1991 fra Direktoratet for Naturforvaltning.
- B. Fredningssoner for villreinjakt. Se vedlagte kart.
Hele det aktuelle området har i tiden 20.8-5.9. de siste 5 årene vært stengt for jegerne.

Forts. neste side.

Sak 16/18 – fortsatt.

Innskrenkinger i fisket etter første ledd forutsetter også uttalelse fra det lokale fiskeorgan, det vil si kommunen, jf. fjelloven § 30 annet ledd. Det lokale fiskeorganet, Nore og Uvdal kommune ved utmarksconsulent Svein Erik Lund støtter fjellstyrets forbud mot stangfiske i sin uttalelse v 21.3.18.:

«Fredningssona langs Lågen på Øvre Numedal statsallmenning synes ikke å ha fungert etter hensikten. En forklaring på dette kan være stor menneskelig aktivitet i området, dvs. aktivitet fra andre brukergrupper enn villreinjegere. For villreinen er det den samlede belastningen av all menneskelig ferdsel i området som er forstyrrende og som kan virke som en barriere. Et fungerende trekk over Lågen i dette området vil være svært viktig for de private områdene nord for Lågen samt private områder øst på vidda.»

I samme uttalelse sies det videre:

«Øvre Numedal statsallmenning ligger sentralt i Hardangervidda villreinområde og ligger i Hardangervidda nasjonalpark. Bevaring av villreinen som art og villreinens leveområde er ett av verneformålene i nasjonalparken. Utøvelse av ulike former for friluftsliv er ikke et verneformål, men kan foregå i nasjonalparken innenfor rammene av vernet. Med Øvre Numedal statsallmenning sin sentrale beliggenhet og store areal har Øvre Numedal fjellstyre et stort forvaltningsansvar når det gjelder å bidra til en fungerende villreinforvaltning.»

Naboeiendommen, Buskerud Landbruksselskap, støtter oss i tiltaket og uttaler i sak 5/18:

«Buskerud Landbruksselskap stiller seg bak ønsket til Fjellstyre og innfører forbud mot stangfiske langs elva fra Bjornesfjorden til Geitvatnet fra villreinjakta starter 20. august og fram til jaktslutt.»

I den grad fjelloven er taus eller uklar om hvor langt fjellstyret kan ta hensyn til naturen for øvrig eller andre arter enn fisk i sin forvaltning av fiskerettighetene, tilsier både kunnskapsutviklingen og rettsutviklingen som har funnet sted etter at fjelloven ble vedtatt i 1975 at fjellstyrets handlingsrom bør forstås å være nokså vidt. I forarbeidene til «Fjellova,» står det i Ot.prp.nr.32, side 37:» Til § 3:Det er her å merke seg at fjellstyret vert tillagt vesentleg meir omfattande arbeidsoppgåver enn etter § 3 første stykket i lova frå 1920...» Videre :»Etter fremlegget vil fjellstyret få ein lovfesta rett til medinnverknad i så godt som alle spørsmål som vedkjem allmenningen.»

Forts. neste side.

Sak 16/18 – fortsatt.

Det har skjedd store fremskritt i kunnskapen om villreinen og hvilke faktorer som påvirker den negativt. Det er i dag er en helt annen bevissthet om villreinens behov, og nødvendigheten av å begrense den menneskelige ferdselen i viktige trekkområder. Selv om lovgiver på 70-tallet neppe forutså stangfiske også kan påvirke villreinbestanden, er det i dag en kjensgjerning at fiskere, i likhet med andre som ferdes i villreinens trekkruer, påvirker villreinen. Dette er kunnskap som fjellstyrene i dag må ta i betraktning i sin forvaltning av bruksrettighetene i statsallmenningen, og som også kan gjøre det nødvendig å innføre innskrenkninger i fisket i medhold av fjellova § 30.

Som forvalter av bruksinteresser i viktige villreinområder har fjellstyret både en plikt og et ansvar for å ta hensyn til villreinen i all sin forvaltning. I dag stilles også krav til en mer helhetlig og sektorovergripende naturforvaltning, hvor påvirkninger og sammenhenger i økosystemet skal sees under ett, og det skal tas hensyn til summen av miljøpåvirkninger, jf. de miljørettslige prinsippene nedfelt i naturmangfoldloven §§ 8-12, særlig § 10 om økosystemforvaltning og samlet belastning. Fjellstyret finner derfor at vi i vår forvaltning av jakt- og fiskerettigheter etter fjellova, også er forpliktet til å vurdere i hvilken grad utøvelsen av disse rettighetene påvirker naturen som helhet, og innføre restriksjoner når dette er nødvendig – enten av hensyn til fiskeressursen i seg selv, eller av hensyn naturen for øvrig dersom denne blir påvirket av utøvelsen av fisket. Fjellstyret finner også at disse prinsippene for en helhetlig naturforvaltning samsvarer med fjelloven § 3, som pålegger fjellstyret å sikre at bruken av allmenningen tar vare på både næringsliv i bygda og naturvern- og friluftinteressene.

Subsidiært: Anmodning om ferdselsforbud med hjemmel i verneforskriften.

Ved opprettelsen av Hardangervidda nasjonalpark i 1981 var hensynet til og ivaretagelsen av villrein et sentralt formål med vernet. På Hardangervidda lever Europas største villreinstamme. Som redegjort for ovenfor, mener fjellstyret at vi i vår forvaltning av rettighetene i statsallmenningene har både en plikt og et ansvar for å ta hensyn til hvordan utøvelse av rettigheter også påvirker villreinen i vårt område.

Dersom Miljødirektoratet likevel mener fjellstyret ikke har tilstrekkelig hjemmel til å forby stangfiske av hensyn til villreinen, anmoder fjellstyret om at Miljødirektoratet benytter sin myndighet til å forby den aktuelle ferdsel i området i medhold av verneforskriften for Hardangervidda nasjonalpark, punkt 4.5.1 bokstav e, som lyder:

Forts. neste side.

Sak 16/18 – fortsatt.

«Innafor nærare avgrensa delar av nasjonalparken kan Miljødirektoratet forby all slags ferdslø heile året eller delar av året når ein reknar det naudsynt for å verne naturmiljøet, plante- eller dyrelivet eller geologiske forekomstar.»

Miljødirektoratet har med dette hjemmel i verneforskriften til å innføre ferdslørestriksjoner innanfor nasjonalparken som tilsvarer fjellstyrets vedtak. På bakgrunn av de villreinfaglige hensyn og vurderinger som her gjør seg gjeldende, bes det om at Miljødirektoratet benytter seg av denne myndigheten for det tilfellet at Fjellstyrets vedtak ikke kan stadfestes.

Sak 17/18: Villreinkvoten 2018.

Det er tydelig at det er færre villrein på Hardangervidda enn tidligere antatt. Under 7000 dyr er sannsynlig.

Derfor må kvotene for jakt reduseres dramatisk fra 7000 dyr i 2016 og 6000 i 2017. Fra villreintvalet har vi fått forslag om at det i år er riktig med 1500 dyr.

Øvre Numedal fjellstyre uttaler:

Med henblikk på at villreinstammen på Hardangervidda raskt bør bygges opp anbefaler vi en kvote på 500 dyr i 2018.

